

July-August-September 2021

2021-2022

E-ISSN: 2348-7143

08

September-2021

International Research Fellows Association's

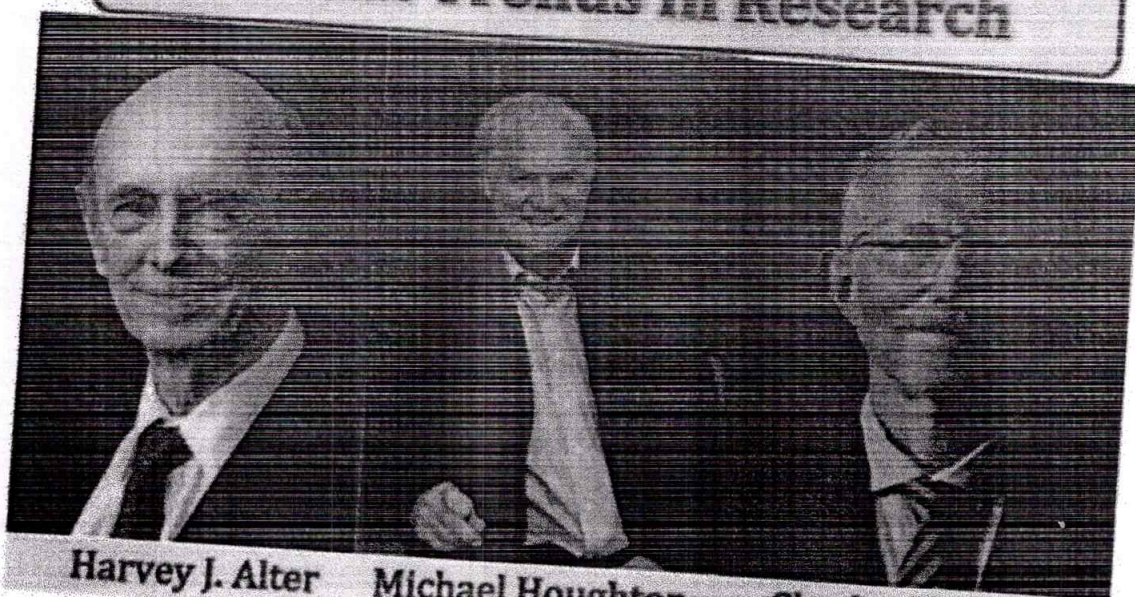
RESEARCH JOURNEY

International E-Research Journal

Peer Reviewed, Referred & Indexed Journal

Vol. 8, Issue 3

Recent Trends in Research

Harvey J. Alter

Michael Houghton

Charles M. Rice

Chief Editor -

Dr. Dhanraj T. Dhangar,
Assist. Prof. (Marathi)
MGV's Arts & Commerce College,
Yeola, Dist - Nashik [M.S.] INDIA

Executive Editors -

Dr. Tejesh Beldar, Nashikroad (English)
Dr. Gajanan Wankhede, Kinwat (Hindi)
Mrs. Bharati Sonawane, Bhusawal (Marathi)
Dr. Rajay Pawar, Goa (Konkani)

24

डॉ. सुरेश जाधव, प्रा. स्वप्निल गुरुड

226

व्यात्मक अनुभव

डॉ. पी. एस. जुझे, संतोष गालफाडे

232

करणारी कादंबरी

डॉ. आर.डी. शिंदे

235

डॉ. शारदा मोरे

239

डॉ. संगीता शेळके

243

रीतील स्त्रीप्रतिमा

डॉ. भैय्या पाटील

249

विचार

डॉ. जयराम खाडे

253

डॉ. संदीप कदम

259

डॉ. जगदीश खरात

266

ठ वाघीण'

श्री. योगिनाथ नागराळे, डॉ. श्याम मोहरकर

271

डसी प्रवासी

प्रा. संजय गोहणे

276

तून चित्रित झालेल्या कथा

डॉ. जयराम खाडे

282

डॉ. राजेंद्र रासकर

290

प्रा. प्रणोती कांबळे

294

केत्सक अभ्यास

डॉ. जी.डी. घोडे

301

नेन

डॉ. जगदीश खरात

304

रणार होणारा परिणाम डॉ. विमल राठोड

310

आवश्यकता

प्रा. संदीप गेटम

315

न

डॉ. पी. के. पाटील

319

25

साला लजपत राय यांची महिलांबिषयीची भूमिका

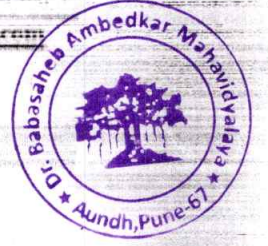
डॉ. राजेंद्र रासकर

डॉ बाबासाहेब आंबेडकर महाविद्यालय

अंध पुणे 67

Email-rajendraraskar2550@gmail.com

Mobile No -9960659684

प्रास्ताविक

साला लजपत राय यांचा महिलांच्या समस्यांकडे पाहण्याचा दृष्टिकोन काळाच्या पुढचा होता त्याचप्रमाणे प्रगतशील होता त्यांना नेहमी असे वाटते की भारतीय महिलांनी आपली प्रतिष्ठा आहे मानव व मर्यादा आणि आपला पती व मुले यांच्याबिषयी कर्तव्य भावना वाढवली पाहिजे त्याचबरोबर त्यांना असे वाटत होते की महिलांनी आपला अधिकार घ्यायला शिकणे पाहिजे त्यांनी लोकांना आवाहन केले की आपल्या मुलींना शारीरिक आणि मानसिक विवैसासादी संघी दिली पाहिजे समाजातील महिलांना न्याय मिळवून देण्यासाठी त्यांनी काळाच्या पुढे जाऊन घडावीने प्रभावी उपाययोजना अंमलात आणण्यास सुरुवात केली होती त्याचप्रमाणे त्यांनी समाजातील ज्या स्त्रीला उन्नत करायचे ठरले होते ती स्त्री एक विशिष्ट जातीतील किंवा जमातीतील नव्हती ती समाजातील सर्व थरातील होती त्यामुळे त्यांनी सातत्याने स्त्रियांना समाजामध्ये मान प्रतिष्ठा मिळवून देण्यासाठी प्रयत्नांची निव्वस्त केली संसदेमध्ये काम करत असताना त्यांनी महिलांच्या साठी सभागृहात अनेक प्रश्न मांडले व त्या प्रश्नांना बाबा फौडण्याचा प्रयत्न केला महिलांसाठी बिल मांडून महिलांना न्याय मिळवून देण्याचा प्रयत्न केला.

स्त्रियांचे मानसिक व शारीरिक संवर्धन

स्त्रियांचे मानसिक व शारीरिक संवर्धन होणे आवश्यक आहे त्याशिवाय समाज प्रगती होऊ शकणार नाही हिंदू समाजाच्या दुर्बलतेचे पहिले कारण म्हणजे हे स्त्रिया व मुले यांचे स्वतःच्या शरीरावडे झालेले दुर्बल होय यामुळे आपण प्रगतीच्या शर्यतीमध्ये फारच मागे पडलो आहे विशेषतः स्त्रियांच्या बाबतीत अनेक वर्षांपासून हेळसांड झाली आहे त्यामुळे आपले राष्ट्र प्रत्येक बाबतीत यशस्वी होण्यास अडथळ निर्माण होत आहे स्त्रियांचे शारीरिक मानसिक संवर्धन न झाल्यामुळे त्यांपासून जन्मलेली प्रजा दुर्बल व व्याह निपजू लागली आहे धाडस जिद्द यांचा तोप होऊ लागला आहे त्यामुळे समाज बुद्धिवान व संपत्तीवान असूनही मागे पडू लागला आहे स्त्री ही वंश जननी आहे ती जर अज्ञानी राहिल दुर्बल व गुलामी राहिल तर त्याचे दुष्परिणाम समाजाला मोठ्याने लागतील साला लजपत राय यांना नेहमी असे वाटते हिंदू समाजाने स्त्रीला अज्ञानी वृत्तीने बनवले आहे परावलंबन याची सवय लावली आहे महत्त्वकांक्षा पासून दूर ठेवले आहे तिच्यातील विचार करण्याची क्षमती नष्ट केली आहे. त्याचा परिणाम तिच्यापासून जन्म घेतलेल्या मुलांच्यावर झाला त्यामुळे प्रथमतः स्त्रियांना सामर्थ्यवान व स्वावलंबी बनवणे आवश्यक आहे असे सालाजींचे ठोस मत होते. 1

हिंदू बालविवाह समाजाला धातक :

साला लजपतराय हे फक्त राजकीय नेते नव्हते तर समाज सेवक देखील होते त्यांचे संपूर्ण आयुष्य अंधधडदा रुढी परंपरेला विरोध करण्यात गेले त्यांच्या मते जुन्या चालीरीती अंधधडदा या समाजाच्या प्रगतीला अडथळे निर्माण करू शकतात त्यामुळे बालविवाह सारख्या जुने प्रथेला फडाहून विरोध केला पाहिजे त्याचबरोबर त्यांनी विधवा पुनर्विवाहचे जोरदार समर्थन केले. तत्कालीन कालखंडामध्ये बालविवाहाची परंपरा

263